

- za przedmiary robót budynków położonych w G. (H) : 1/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...).

Na rozprawie w dniu 18 stycznia 2016r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa, podniósł, iż stawki za prace, wskazane przez powoda w rozliczeniu za prace, objęte rozszerzonym powództwem, są zgodne z umówioną ceną.

W piśmie procesowym z dnia 23 lutego 2017r. pozwany zgłosił zarzut potrącenia kary umownej za opóźnienie w wykonaniu opracowań w wysokości 177.700 zł z kwoty dochodzonej pozwem.

Sąd ustalił, co następuje:

Na wniosek pozwanego z 29 stycznia 2009r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji na termomodernizację budynków mieszkalnych na terenie G. (v. wniosek wraz z zał. nr 1 k. 37-42).

Po rozstrzygnięciu przetargu na wykonanie powyższego zamówienia, pozwany wybrał ofertę J. H. i zawarł z nim w dniu 6 marca 2009r. umowę nr (...) na wykonanie opracowania dokumentacji na termomodernizację budynków mieszkalnych za łączną kwotę wynagrodzenia 177.700 zł brutto, przy czym ceny za opracowanie poszczególnych elementów dokumentacji oddzielnie dla każdego budynku, opisano w załączniku nr 1 do formularza oferty wykonawcy, stanowiącego część umowy :

- 1/ przy ul. (...) - 3.900 zł;
- 2/ przy ul. (...) - 4.100 zł;
- 3/ przy ul. (...) - 14.200 zł;
- 4/ przy ul. (...) - 10.600 zł;
- 5/ przy ul. (...) - 11.500 zł;
- 6/ przy ul. (...) - 12.500 zł;
- 7/ przy ul. (...) - 12.700 zł;
- 8/ przy ul. (...) - 14.500 zł;
- 9/ przy ul. (...) - 9.000 zł;
- 10/ przy ul. (...) - 11.800 zł;
- 11/ przy ul. (...) - 4.000 zł;
- 12/ przy ul. (...) - 3.600 zł;
- 13/ przy ul. (...) - 3.400 zł;
- 14/ przy ul. (...) - 8.300 zł;
- 15/ przy ul. (...) - 12.600 zł;
- 16/ przy ul. (...) - 7.200 zł;
- 17/ przy ul. (...) - 7.200 zł;

18/ przy ul. (...) - 7.200 zł;

19/ przy ul. (...) - 7.200 zł;

20/ przy ul. (...) - 3.500 zł;

21/ przy ul. (...) - 8.100 zł

(v. oferta na wykonanie opracowania dokumentacji wraz z zał. nr 1 k. 43- 51, umowa z 6 marca 2009r. k. 52- 57).

Umowa zawarta została w oparciu o Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia. Zakres opracowania dla przedmiotu zamówienia określono następująco :

-A. inwentaryzacja architektoniczno-techniczna z oceną stanu

technicznego (po 3 egz.),

- B. audyt energetyczny (po 2 egz.),

-C. opinia o samodzielności lokali mieszkalnych (po 2 egz.),

-D. dokumentacja projektowa termomodernizacji (po 5 egz.),

- E. dokumentacja projektowa instalacji c.o. i c.w.u (po 5 egz.),

- F. specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych

(po 3 egz.) dla poz. D i E lub I,

- G. kosztorysy inwestorskie (po 2 egz.) dla poz. D i E lub I,

- H. przedmiary robót (po 4 egz.) dla poz. D i E lub I,

- I. projekt rozbiórki budynku (po 5 egz.)

(v. Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia k. 93-105).

Umowa przewidywała w § 2 trzy etapy wykonania prac: etap I do 15 kwietnia 2009r. – opracowanie audytów energetycznych (poz. B siwz), etap II do 15 maja 2009r. – wykonanie inwentaryzacji i przedstawienie rozwiązań technicznych oraz elewacji budynków ze szczegółami detali architektonicznych i propozycjami materiałów do zastosowania (poz. A siwz), etap III w terminie 8 miesięcy od podpisania umowy tj. do 6 listopada 2009r. – przekazanie przedmiotu zamówienia, tj. opracowanie dokumentacji projektowej termomodernizacji, opracowanie dokumentacji projektowej instalacji c.o. i c.w.u, przygotowanie specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, opracowanie kosztorysów inwestorskich, opracowanie przedmiarów robót, przygotowanie projektów rozbiórki budynku (poz. C-I siwz) (v. § 2 umowy z 6 marca 2009r. k. 52, zeznania świadka, W. F. (1) k. 204-205).

W § 8 szczegółowo określono tryb i terminy odbioru prac przez zamawiającego :

- odbiór prac projektowych odbywać się będzie na podstawie częściowych protokołów zdawczo-odbiorczych oraz protokołu końcowego,

- wykonawca zobowiązuje się do złożenia dokumentacji do wglądu i sprawdzenia przez zamawiającego najpóźniej na 10 dni przed 6 listopada 2009r.,

- przez termin realizacji zamówienia – w części dotyczącej opracowania dokumentacji- rozumie się datę podpisania przez zamawiającego końcowego bezusterkowego protokołu zdawczoodbiorczego ,

- wykonanie przedmiotu zamówienia w części dotyczącej wykonania dokumentacji technicznej uznaje się za kompletne wykonane po dostarczeniu do siedziby zamawiającego wszystkich opracowań- określonych w siwz- w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej oraz uzyskaniu pozwoleń na budowę (rozbiórkę) lub przyjęciu zgłoszeń wykonania robót przez Starostwo Powiatowe w G. (v. § 8 umowy z 6 marca 2009r. k. 54).

Strony uzgodniły płatność za poszczególne elementy w czterech transzach, w tym za :

- opracowanie dla pozycji A,B i C po przyjęciu opracowań protokołem odbioru i sprawdzeniu ich przez zamawiającego,

- za opracowanie dla pozycji D,E,F,G,H,I - 5-% po przyjęciu opracowania protokołem odbioru po sprawdzeniu przez zamawiającego,

- pozostałe 50% za opracowanie dla poz. D,E,F,G,H,I - po uzyskaniu pozwolenia na budowę (rozbiórkę) lub przyjęciu zgłoszenia prowadzenia robót przez Starostwo Powiatowe (v. § 9 umowy k. 54-55).

W § 11 strony zastrzegły kary umowne, w tym dla wykonawcy za opóźnienie w wykonaniu opracowania w wysokości 1 % łącznego wynagrodzenia brutto za wykonanie opracowań dla danego budynku za każdy dzień opóźnienia (v. § 11 umowy k. 55-56).

J. H. wykonał wszystkie prace, przewidziane umową z etapu I (poz. B), zaś z etapu II (poz. A.) prace za wyjątkiem opracowania elektronicznego 14 budynków (v. okoliczność przyznana przez pozwanego na k. 86, zeznania świadka, J. T. k. 275, pismo powoda o przesłaniu wersji elektronicznej projektów 7 budynków k. 315, opinia biegłego, J. K. (1) k. 341-342). Z etapu III (poz. C-I) wykonał tylko część prac; tj. : nie złożył w wersji elektronicznej wszystkich prac, nie sporządził projektów wykonawczych całości dokumentacji, nie wykonał projektów instalacji doziemnych co i cwu czterech budynków – przy ul. (...) M. 26a, 3 M. 12 B, 3 M. 14, (v. zeznania świadka, W. F. (1) k. 204, zeznania świadka, J. T. k. 275, opinia biegłego, J. K. (1) k. 342-345, k. 348, k. 617, k. 1075- 1087, k. 1128-1130, pismo pozwanego w kwestii złożenia wersji elektronicznej projektów k. 493, k. 497, k. 501, k. 569-570). Projekt budowlany dostarczony przez powoda zawiera elementy projektu wykonawczego, ale nie zawiera całego zakresu projektu wykonawczego, opisanego w pkt 3 SIWZ (v. opinia biegłego, J. K. (1) k. 569, k. 1075-1082). Powód złożył w wersji elektronicznej tylko część zleconych mu prac; nie złożył na płycie CD następujących prac :

- inwentaryzacji architektoniczno-technicznej z oceną stanu technicznego(poz. A) wszystkich budynków,

- specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych (poz. F) wszystkich budynków,

- kosztorysów inwestorskich (poz. G) budynków przy ul. (...) M. 10A, 3 M. 30A, 3 M. 30B, 3 M. 30 C, 3 M. 41, Wojska Polskiego 45 a, Polnej 14,

- przedmiarów robót (po. H), budynków przy ul. (...) M. 10A, 3 M. 30A, 3 M. 30B, 3 M. 30 C, Wojska Polskiego 45 a, Polnej 14,

- projektów rozbiórki (poz. I) budynków przy ul. (...) M. 10A, 3 M. 30A, 3 M. 30B, 3 M. 30 C, Wojska Polskiego 45 a

(v. opinia biegłego, J. K. (1) k. 1086-1088).

Powód wykonał 95,86% całości prac objętych umową z 6 marca 2009r., ich wartość wynosi 170.340 zł brutto. Pozwany, realizując roboty budowlane, wykorzystał 58,25% dokumentacji, sporządzonej przez J. H.; mógł wykorzystać w całości tę dokumentację, gdyż na wszystkie obiekty uzyskał decyzję administracyjną lub przyjęcie zgłoszeń (v. opinia biegłego, J. K. (1) k. 1128-1137).

J. H. wykonał poszczególne prace w następujących terminach :

- I etap (poz. B) do 27 kwietnia 2009r. (v. zeznania powoda, J. H. k. 176, zeznania świadka, W. F. (1) k. 204, zeznania świadka, J. T. k. 275),

- II etap do 19 maja 2009r. (v. zeznania świadka, W. F. (1) k. 204-205),

- III etap w różnych datach co do poszczególnych budynków, bowiem w różnych datach powód uzyskał pozwolenie na budowę lub zgłosił wykonanie robót w Starostwie Powiatowym w G. :

1/ przy ul. (...) -w dniu 3 sierpnia 2010r.,

2/ przy ul. (...) - w dniu 22 lipca 2010r.,

3/ przy ul. (...) - w dniu 23 lutego 2011r.,

4/ przy ul. (...) - w dniu 23 lutego 2011r.,

5/ przy ul. (...) - w dniu 18 marca 2011r.,

6/ przy ul. (...) – w dniu 18 marca 2011r.,

7/ przy ul. (...) - w dniu 18 marca 2011r.,

8/ przy ul. (...) -w dniu 29 marca 2011r.,

9/ przy ul. (...) - w dniu 7 marca 2011r.,

10/ przy ul. (...) - w dniu 7 marca 2011r.,

11/ przy ul. (...) - w dniu 26 lipca 2010r.,

12/ przy ul. (...) - w dniu 26 lipca 2010r.,

13/ przy ul. (...) -w dniu 15 lipca 2010r.,

14/ przy ul. (...) - w dniu 19 maja 2010r.,

15/ przy ul. (...) - w dniu 18 marca 2011r.,

16/ przy ul. (...) - w dniu 13 lipca 2010r.,

17/ przy ul. (...) - w dniu 5 lipca 2010r.,

18/ przy ul. (...) - w dniu 5 lipca 2010r.,

19/ przy ul. (...) - w dniu 5 lipca 2010r.,

20/ przy ul. (...) - w dniu 8 lipca 2010r.,

21/ przy ul. (...) - w dniu 19 maja 2010r.

(v. pisma powoda odnośnie przekazywania pozwanemu poszczególnych opracowań k. 65-74, k. 106- 111, k. 222-226, k. 377-378, k. 380, decyzje zatwierdzające projekt budowlany i udzielające pozwoleń na wykonanie robót budowlanych k. 114- 170, opinia biegłego, J. K. (1) k. 347- 348, k. 1088-1090, dokumentacja projektowa, sporządzona przez powoda w wykonaniu umowy z 6 marca 2009r. k. 635 - 1058).

Opóźnienie w wykonaniu I etapu (poz. B) wynikało z faktu, iż do sporządzenia audytów energetycznych powodowi potrzebne były dane na temat dostarczania ciepła; dane te mógł uzyskać albo zwracając się do (...), gdyż był do tego upoważniony przez pozwanego, albo bezpośrednio ze strony internetowej (...) (v. zeznania powoda, J. H. k. 176, zeznania świadka, W. F. (1) k. 204, pismo powoda odnośnie danych energii cieplnej k. 220, upoważnienie dla powoda k. 221, zeznania świadka, J. T. k. 275).

Nie ustalono, z jakiej przyczyny powód opóźnił się z wykonaniem prac z II etapu.

J. H. wykonał prace III etapu po umówionym terminie; m.in. z tej przyczyny, że składane przez niego dokumenty do Starostwa Powiatowego w G. były zwracane z uwagi na ich niekompletność oraz błędy dokumentacji; m.in. błędne było używanie przez powoda zwrotu „termomodernizacja”. J. H. kilkakrotnie poprawiał dokumentację i składał ponownie do Starostwa. Urząd wyjaśniał mu, iż przepisy prawa budowlanego nie posługują się takim pojęciem. Przedstawiciele pozwanego ponaglali powoda, by ukończył prace, organizowali spotkania, mające mu pomóc w ukończeniu III etapu, gromadzili dokumentację, niezbędną do sporządzenia opracowań przez powoda; obawiali się, że z uwagi na opóźnienia gmina nie otrzyma środków pieniężnych na inwestycję. Powód zapewniał, że dokumentacja jest opracowywana, że potrzebuje czasu, nie wskazywał jednak konkretnych terminów (v. zeznania powoda, J. H. k. 176, k. 304-306, korespondencja odnośnie pojęcia termomodernizacja k. 183-187, k. 190-202, k. 227- 243, pisma powoda odnośnie składania projektów k. 377-378, k. 380, k. 458- 471, k. 475-492, k. 494-496, k. 498-500, k. 502- 505, k. 509, k. 603-612, informacja Starosty (...) k. 211, zeznania świadka, W. F. (2) k. 205-207, k. 615 – 616, zeznania świadka, J. K. (2) k. 207, wersja projektu budowlanego k. 247, zeznania świadka, J. T. k. 277, pismo powoda z 16 listopada 2009r. k. 472-474, opinia biegłego, J. K. (1) k. 572 - 573). Ostatecznie komplet dokumentacji, przyjętej przez Starostwo, na podstawie której wydano następnie decyzję lub przyjęto zgłoszenie robót, złożył w następujących datach :

- 1/ przy ul. (...) -w dniu 1 czerwca 2010r.,
- 2/ przy ul. (...) - w dniu 27 maja 2010r.,
- 3/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r.,
- 4/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r.,
- 5/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r.,
- 6/ przy ul. (...) – w dniu 1 lutego 2011r.,
- 7/ przy ul. (...) -w dniu 7 lutego 2011r.,
- 8/ przy ul. (...) -w dniu 1 lutego 2011r.,
- 9/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r.,
- 10/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r.,
- 11/ przy ul. (...) - w dniu 27 maja 2010r.,
- 12/ przy ul. (...) - w dniu 27 maja 2010r.,
- 13/ przy ul. (...) -w dniu 27 maja 2010r.,
- 14/ przy ul. (...) - w dniu 23 kwietnia 2010r.,
- 15/ przy ul. (...) - w dniu 7 lutego 2011r.,
- 16/ przy ul. (...) - w dniu 1 czerwca 2010r.,

17/ przy ul. (...) - w dniu 2 czerwca 2010r.,

18/ przy ul. (...) - w dniu 2 czerwca 2010r.,

19/ przy ul. (...) - w dniu 2 czerwca 2010r.,

20/ przy ul. (...) - w dniu 25 maja 2010r.,

21/ przy ul. (...) - w dniu 23 kwietnia 2010r.

(v. zeznania powoda, J. H. k. 304, zeznania świadka, W. F. (1) k. 206, zeznania świadka, J. T. k. 275-276, k. 278, notatki J. T. k. 273, pisma powoda odnośnie złożenia dokumentacji projektowej k. 315).

Przyczyny opóźnienia w wykonaniu powyższych prac były zależne od powoda; skoro zakres prac był bardzo szeroki, a okres na ich wykonanie krótki, winien od razu, po podpisaniu umowy, na podstawie uzyskanego od pozwanego pełnomocnictwa, występować do urzędów i instytucji o opinie, warunki i decyzje (v. opinia biegłego, J. K. (1) k. 345, k. 572).

Do zakresu prac, objętych umową należało m.in. wykonanie opracowań w wersji elektronicznej; wynika to z § 8 pkt 5 umowy, a także z SIWZ. Zgodnie z zapisami SIWZ oraz umowy do zakresu robót objętych umową wchodziło także wykonanie przyłączy energetycznych (v. opinia biegłego, J. K. (1), k. 341, k. 523).

Ponieważ umowa w § 5 stanowi, iż do obowiązków wykonawcy należy m.in. opracowanie wymaganej dokumentacji zgodnie z zasadami współczesnej wiedzy technicznej, obowiązującymi przepisami, obowiązującymi normami i normatywami, a zgodnie przepisami dokumentacja projektowa składa się między innymi z projektu budowlanego i projektów wykonawczych, do obowiązków powoda należało sporządzenie projektów wykonawczych; obowiązek ten wynika także z SIWZ (v. opinia biegłego, J. K. (1), k. 342).

Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia zobowiązywała powoda do opracowania wszystkich elementów, umożliwiających wykonanie kompletnej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, z wyjątkiem węzłów cieplnych, których zaprojektowanie i wykonanie należało do (...) G.. Powód w celu wykonania przyłącza centralnego ogrzewania winien wystąpić do (...) G. o warunki przyłączenia. Po opracowaniu inwentaryzacji architektoniczno- technicznej powinien uzgodnić z pozwanym pomieszczenia, w których będą lokalizowane węzły cieplne lub miejsca wprowadzenia do budynku zasilania co i cwu z sąsiednich budynków. Do opracowania przez powoda projektu przyłączy ciepła do budynków nie były niezbędne projekty węzłów cieplnych (v. Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia k. 93-105, opinia biegłego, J. K. (1) k. 343, k. 523-525, k. 545-547, k. 570-572, k. 574- 575, k. 576).

W dniu 29 grudnia 2009r. powód wystawił fakturę za wykonane prace na kwotę 80.600 zł, płatną do 19 stycznia 2010r. W załączniku do faktury powód wskazał, poszczególne budynki i etapy prac, za jakie żąda wynagrodzenia z etapu A,B i C. Faktura ta dotarła do pozwanego pod koniec 2009r. Pracownik gminy, J. T. zadzwonił do J. H. i uprzedził go, że skoro składa fakturę, to zamawiający rozpoczyna naliczanie kar umownych za opóźnienie w wykonaniu prac, powód poprosił, by uznać „fakturę za niebyłą” i zniszczyć ją (v. faktura z załącznikiem k. 6-11, potwierdzenie nadania do pozwanego przesyłki w dniu 30 grudnia 2009r. k. 174, zeznania świadka, W. F. (1) k. 207, zeznania świadka, J. T. k. 277).

Strony prowadziły korespondencję odnośnie opóźnień w wykonaniu prac oraz zapłaty wynagrodzenia dla powoda; J. H. przypominał, iż nie otrzymał wynagrodzenia, pozwany informował, iż nie wszystkie prace zostały wykonane, a niektóre wykonane zostały po terminie, domagał się dokończenia prac; informował o naliczeniu kar umownych, strony nie doszły do porozumienia (v. pisma stron k. 75-81, k. 112- 113, zeznania świadka, J. T. k. 277-278, zeznania powoda, J. H. k. 305, pismo powoda odnośnie zapłaty wynagrodzenia k. 506-507, k. 508).

Pozwany naliczył kary umowne; termin opóźnienia przyjął od daty upływu III etapu prac do daty złożenia przez powoda dokumentacji do Starostwa Powiatowego; uznał, że tak ustalona kara umowna jest bardzo wysoka i nie chciał powoda dodatkowo obciążać karami za dłuższy okres (v. zeznania świadka, J. T. k. 276).

Pozwany nie dokonał odbioru końcowego prac; wskazał, iż przed jego podpisaniem powód winien załączyć do projektów dla poszczególnych budynków wykaz opracowanej dokumentacji projektowej oraz oświadczenie, że jest ona wykonana zgodnie z umową, ponadto, przedstawiciele pozwanego uznali, że prace wykonane były nieporadnie i po terminie, zaś powód nie zgłosił gotowości złożenia dokumentacji do odbioru (v. pismo pozwanego z 13 czerwca 2013r. k. 79, zeznania świadka, W. F. (1) k. 206-207, zeznania świadka, J. T. k. 278).

Gmina M. G. nie zapłaciła powodowi umówionego wynagrodzenia (v. okoliczność przyznana przez pozwanego).

J. H. jest emerytem, otrzymuje świadczenia w kwocie 1.400 zł netto, poza tym, prowadzi działalność gospodarczą w postaci przedsiębiorstwa projektowego; osiąga z tego tytułu dochody w różnej wysokości; w 2012r. uzyskał 70.000 zł zysku, w 2013r. odnotował stratę (v. zeznania powoda, J. H. k. 306).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie częściowych zeznań powoda, J. H. (k. 176-177, k. 304- 306), zeznań świadków : W. F. (1) (k. 204-207), J. K. (2) (k. 207-208), J. T. (k. 275 – 278), w oparciu o dokumenty w postaci : wniosku o przeprowadzenie postępowania wraz z zał. nr 1 (k. 37-42), oferta powoda na wykonanie opracowania dokumentacji (k. 43- 51), umowy z 6 marca 2009r. (k. 52- 57), Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia (k. 93-105), faktury z załącznikiem (k. 6-11), potwierdzenia wysłania faktury do pozwanego (k. 174), pism powoda odnośnie przekazywania pozwanemu poszczególnych opracowań k. 65-74, k. 106-111, k. 222-226, k. 377-378, k. 380,), korespondencja stron odnośnie opóźnień w wykonaniu prac i zapłaty wynagrodzenia (k. 75-81, k. 112-113), decyzji administracyjnych (k. 114- 170), korespondencja odnośnie problemu pojęcia „termomodernizacja” (k. 183-187, k. 190-202, k. 227- 243), informacji Starosty (...) (k. 211), pisma powoda odnośnie danych energii cieplnej (k. 220), upoważnienia dla powoda (k. 221), wersji projektu budowlanego (k. 247), notatek J. T. (k. 273), pism powoda odnośnie złożenia dokumentacji projektowej (k. 315), dokumentacji projektowej, sporządzonej przez powoda w wykonaniu umowy z 6 marca 2009r. (k. 635 - 1058), a także w oparciu o opinię biegłego, J. K. (1) (k. 338-348, k. 523-525, k. 543-547, k. 565-576, k. 617-618, k. 1072- 1102, k. 1128-1137).

Nie było podstaw, by kwestionować powyższe dowody. Zeznania powoda i świadków są logiczne i spójne, zaś dokumenty nie budziły wątpliwości sądu co do ich wiarygodności. Opinia biegłego sporządzona została w sposób rzetelny, oparty o analizę zgromadzonych dokumentów i zeznań powoda oraz świadków.

Sąd nie dał wiary powodowi, że nie ustalił z pracownikiem pozwanego, by wycofać fakturę, przysланą pod koniec 2009r.; na ten temat zeznawali świadkowie, W. F. (1) i J. T., nie ma podstaw, by nie wierzyć w prawdziwość ich słów. Poza tym, okoliczność, czy J. H. zrezygnował z przedstawienia pozwanemu faktury za część prac, nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, co zostanie omówione w rozważaniach prawnych.

Za niewiarygodne uznano także zeznania powoda, iż wykonał całość prac, przewidzianych umową; przeczą temu zeznania świadków, J. T., W. F. (1) i J. K. (2), a przede wszystkim opinia biegłego, J. K. (1), z których wynika, iż nie wykonano z etapu II (poz. A.) opracowań elektronicznych 14 budynków , a z etapu III (poz. C-I) wersji elektronicznej, projektów wykonawczych całości dokumentacji, projektów instalacji doziemnych co i cwu czterech budynków – przy ul. (...) M. 26a, 3 M. 12 B, 3 M. 14.

Nie odpowiadają prawdzie także zeznania powoda, iż pozwany przedłużył mu termin wykonania niektórych prac z III etapu; pismo W. F. (2) z 30 marca 2010r., na które powód się powołuje, nie stanowi zmiany umowy z 6 marca 2009r. w zakresie terminu wykonania prac. Po pierwsze, W. F. (2) nie był uprawniony do podejmowania w imieniu pozwanego działań w celu wprowadzenia zmian umowy, uprawnionym był wyłącznie burmistrz. Po wtóre, z treści pisma nie wynika, iż przedłużono powodowi termin do wykonania prac; autor pisma wskazuje jedynie, iż nie uzyskanie stosownych pozwoleń do 30 kwietnia 2010r. będzie skutkowało rozwiązaniem umowy i naliczeniem kar umownych.

J. H. nie wykazał, by pozwany zwlekał z dostarczeniem mu oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane i by ta okoliczność była przyczyną opóźnienia w wykonaniu przez niego prac. Nie udowodnił także, by brak odbioru prac przez pozwanego i brak sporządzenia protokołu zdawczo – odbiorczego miał wpływ na terminowość wykonania prac; poza tym, pozwany zastrzegł sobie w SIWZ prawo konsultacji w trakcie projektowania w początkowej jego fazie, ale nie weryfikacji dokumentów na etapie projektowania, sprawdzanie przez pozwanego dokumentacji miało nastąpić dopiero po zakończeniu opracowania projektów i przekazaniu na 10 dni przed umówionym terminem zakończenia prac.

J. H. nie udowodnił, by opóźnienie w wykonaniu prac, nastąpiło na skutek okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności. Skoro umowa zakreślała mu konkretny termin wykonania prac, a terminu tego nie dotrzymał, ciążył na nim obowiązek wykazania – w myśl art. 6 kc- że opóźnienie było skutkiem okoliczności od niego niezależnych. Biegły wskazał w opinii, iż nie znalazł w dowodach, zgromadzonych w sprawie, przyczyn opóźnienia, niezależnych od powoda.

Sąd oddalił wniosek powoda dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego; nie ma bowiem podstaw do kwestionowania kompetencji biegłego, opinia J. K. (1) jest rzetelna i fachowa, biegły wszechstronnie i dokładnie odpowiedział na postawione mu pytania. W przypadku, gdy wątpliwości stron co do treści opinii były zasadne, zlecono biegłemu uzupełnienie opinii.

Odnosnie zastrzeżeń powoda do opinii biegłego :

• zgłoszonych w piśmie z 20 października 2014r. :

-1. biegły na k. 1086-1088 wymienił, jakich prac w wersji elektronicznej powód nie złożył; podał, iż w załączonych do akt dokumentów nie ma informacji o złożeniu pozostałych prac na płytach CD. J. H. zarzucając biegłemu tendencyjność i niezajomość umowy, nie wskazał jednak, jakich prac w wersji elektronicznych, które złożył, biegły nie uwzględnił,

-2. zlecono biegłemu wyjaśnienie kwestii projektów wykonawczych i w opinii na k. 1075-1082 biegły bardzo szczegółowo wyjaśnił, z jakich przyczyn uznał, że złożone przez powoda projekty budowlane nie zawierają projektów wykonawczych; wskazał brakujące elementy,

-3. w uzupełniających opiniach z kwietnia 2015r., z lipca 2015r. i z września 2015r. biegły kilkakrotnie wyjaśniał, iż obowiązek wykonania projektów przyłączy co i cwu przez powoda wynika z treści umowy i z SIWZ, biegły wskazał konkretne zapisy umowy i SIWZ, z których obowiązek ten wynika,

-4. biegły opisał, z jakich przyczyn powód nie wykonał wszystkich prac w umówionym terminie; zaś do oceny sądu należała ocena, czy przyczyny opóźnienia były zależne od powoda, czy też nie,

• zgłoszonych w piśmie z 17 stycznia 2015r. :

-1. biegły przekonująco wyjaśnił, iż obowiązek sporządzenia projektów wykonawczych wynikał z umowy, skoro odwoływała się ona do obowiązujących przepisów, poza tym, obowiązek ten wynikał z SIWZ,

-2. w zakresie drugiego zastrzeżenia dopuszczono dowód z uzupełniającej opinii biegłego. Biegły w opinii na k. 523 stwierdził, iż zgodnie z zapisami SIWZ oraz umowy do zakresu robót objętych umową wchodziło także wykonanie przyłączy energetycznych,

• zgłoszonych w piśmie z 12 maja 2015r.:

- zlecono biegłemu uzupełnienie opinii odnośnie wszystkich zarzutów powoda i w opinii na k. 545- 547 biegły odniósł się do zarzutów,

• zgłoszonych w piśmie z 11 października 2015r. :

- 1. biegły wielokrotnie odpowiadał na pytanie co do projektu wykonawczego; podtrzymał swoją opinię, iż projekt budowlany powinien zawierać projekt wykonawczy,

-2. także wielokrotnie biegły omawiał kwestię, czy umowa obejmowała projektowanie przyłączy co i cwu , wskazał, że umowa zawiera zapis, iż SIWZ określa szczegółowo przedmiot umowy i stanowi integralną część umowy, zaś na str. 3 specyfikacji w p.5 zawarto zapis „kompletna dokumentacja projektowa instalacji c.o. i c.w.u ..... „,

-3. niesporna jest okoliczność, iż dokumentacja, sporządzona przez powoda była wielokrotnie zwracana przez organ administracyjny z uwagi na nieprawidłowe określenie rodzaju robót. Rolą powoda, jako profesjonalnego wykonawcy zamówienia, było takie przygotowanie opracowań, aby na ich podstawie można było uzyskać decyzję administracyjną; przerzucanie tego obowiązku na zamawiającego jest niezrozumiałe,

- 4. niezasadny jest ten zarzut, bowiem niedokonanie przez powoda dokumentacji protokołem zdawczo – odbiorczym w żaden sposób nie wpłynął na opóźnienie się J. H. w wykonaniu umowy,

- 5. biegły wyjaśnił wyczerpująco w opinii na k. 546 i w opinii na k. 576, dlaczego uważa, że powód powinien uzgodnić z zamawiającym lokalizację węzłów cieplnych, tak, by nie wiązała się ona z ingerencją w prawa osób legitymujących się tytułem prawnym do lokalu,

- 6. kwestię ilości wykorzystanej przez pozwanego dokumentacji, sporządzonej przez J. H. i przyczyn niewykorzystania całości tej dokumentacji, zlecono biegłemu do wyjaśnienia i w opinii na k. 1172 biegły wskazał, iż pozwany wykorzystał 58,25% tej dokumentacji, jednak mógł wykorzystać jej całość,

• zgłoszonych w piśmie z 23 kwietnia 2016r. i z 8 sierpnia 2016r. :

- powód powtórzył swoje zastrzeżenia, zgłoszone we wcześniejszych pismach.

Dowód z przesłuchania stron ograniczono do przesłuchania powoda, gdyż przedstawiciel pozwanego nie stawiał się na termin przesłuchania, nie usprawiedliwił swojej nieobecności.

Sąd zważył, co następuje :

Strony łączyła umowa o dzieło, zawarta w ramach zamówienia publicznego. Art. 627 kc stanowi, że przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Z treści umowy z 6 marca 2009r. wynika, iż J. H. zobowiązał się wykonać dla pozwanego opracowanie dokumentacji termomodernizacji określonych budynków mieszkalnych, zaś pozwany zapłacić umówione wynagrodzenie.

Powód wykonał swoje zobowiązanie, jednak nie w całości; wykonał 95,86 % zleconych mu prac. Jak to już omówiono we wcześniejszej części uzasadnienia J. H. nie sporządził :

- z etapu II (poz. A.) opracowań elektronicznych 14 budynków ,

- z etapu III opracowań elektronicznych : specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych (poz. F) wszystkich budynków, kosztorysów inwestorskich (poz. G) budynków przy ul. (...) M. 10A, 3 M. 30A, 3 M. 30B, 3 M. 30 C, 3 M. 41, Wojska Polskiego 45 a, Polnej 14, przedmiarów robót (po. H), budynków przy ul. (...) M. 10A, 3 M. 30A, 3 M. 30B, 3 M. 30 C, Wojska Polskiego 45 a, Polnej 14,projektów rozbiórki (poz. I) budynków przy ul. (...) M. 10A, 3 M. 30A, 3 M. 30B, 3 M. 30 C, Wojska Polskiego 45 a,

- z etapu III projektów wykonawczych całości dokumentacji i projektów instalacji doziemnych co i cwu czterech budynków.

Zatem należne mu wynagrodzenie winno wynieść 95,86% umówionej kwoty, tj. 170.340 zł (95,86% x 177.700 zł). Powód wniósł o zasądzenie mniejszej kwoty (163.000 zł), stąd też na podstawie art. 321 kpc przyjęto do rozliczeń żadaną przez niego kwotę.

Zasądzenie powyższej kwoty nie było jednak możliwe, gdyż pozwany zgłosił skutecznie zarzut naliczenia kar umownych z uwagi na to, iż J. H. opóźnił się z wykonaniem części prac, objętych umową.

Można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna – art. 483 § 1 kc); kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484 § 1 kc).

Strony zastrzegły w łączącej je umowie kary umowne, w tym dla wykonawcy za opóźnienie w wykonaniu opracowania w wysokości 1 % łącznego wynagrodzenia brutto za wykonanie opracowań dla danego budynku za każdy dzień opóźnienia.

Ustalić zatem należało, czy powód wykonał zlecone mu prace w terminie, a jeśli wykonał je po terminie, czy przyczyny opóźnienia leżą po jego stronie, czy też były od niego niezależne.

Umowa przewidywała trzy etapy wykonania prac: do 15 kwietnia 2009r. I etap (opracowanie audytów energetycznych - poz. B siwz), do 15 maja 2009r. II etap (wykonanie inwentaryzacji i przedstawienie rozwiązań technicznych oraz elewacji budynków ze szczegółami detali architektonicznych i propozycjami materiałów do zastosowania - poz. A siwz), w terminie 8 miesięcy od podpisania umowy tj. do 6 listopada 2009r. III etap (opracowanie dokumentacji projektowej termomodernizacji, opracowanie dokumentacji projektowej instalacji c.o. i c.w.u, przygotowanie specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, opracowanie kosztorysów inwestorskich, opracowanie przedmiarów robót, przygotowanie projektów rozbiórki budynku - poz. C-I siwz).

Ponieważ pozwany naliczył kary umowne wyłącznie za opóźnienie w wykonaniu III etapu, decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ma więc kwestia, czy wykonanie przez powoda prac z tego etapu nastąpiło w przewidzianym terminie.

Zgodnie z § 8 umowy za wykonanie przedmiotu zamówienia w części dotyczącej dokumentacji technicznej uznaje się dostarczenie do siedziby zamawiającego wszystkich opracowań- określonych w siwz- w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej oraz uzyskanie pozwoleń na budowę (rozbiórkę) lub przyjęcie zgłoszeń wykonania robót przez Starostwo Powiatowe w G..

Powód z opóźnieniem uzyskał pozwolenia na rozbiórkę i przyjęcie zgłoszeń wykonania robót co do wszystkich budynków :

1/ przy ul. (...) -w dniu 3 sierpnia 2010r., czyli opóźnienie wyniosło 268 dni,

2/ przy ul. (...) - w dniu 22 lipca 2010r., opóźnienie 256 dni,

3/ przy ul. (...) - w dniu 23 lutego 2011r., opóźnienie 472 dni,

4/ przy ul. (...) - w dniu 23 lutego 2011r., opóźnienie 472 dni,

5/ przy ul. (...) - w dniu 18 marca 2011r., opóźnienie 495 dni,

6/ przy ul. (...) – w dniu 18 marca 2011r., opóźnienie 495 dni,

7/ przy ul. (...) - w dniu 18 marca 2011r., opóźnienie 495 dni,

8/ przy ul. (...) -w dniu 29 marca 2011r., opóźnienie 506 dni,

- 9/ przy ul. (...) - w dniu 7 marca 2011r., opóźnienie 484 dni,
- 10/ przy ul. (...) - w dniu 7 marca 2011r., opóźnienie 484 dni,
- 11/ przy ul. (...) - w dniu 26 lipca 2010r., opóźnienie 260 dni,
- 12/ przy ul. (...) - w dniu 26 lipca 2010r., opóźnienie 260 dni,
- 13/ przy ul. (...) - w dniu 15 lipca 2010r., opóźnienie 249 dni,
- 14/ przy ul. (...) - w dniu 19 maja 2010r., opóźnienie 192 dni,
- 15/ przy ul. (...) - w dniu 18 marca 2011r., opóźnienie 495 dni,
- 16/ przy ul. (...) - w dniu 13 lipca 2010r., opóźnienie 247 dni,
- 17/ przy ul. (...) - w dniu 5 lipca 2010r., opóźnienie 239 dni,
- 18/ przy ul. (...) - w dniu 5 lipca 2010r., opóźnienie 239 dni,
- 19/ przy ul. (...) - w dniu 5 lipca 2010r., opóźnienie 239 dni,
- 20/ przy ul. (...) - w dniu 8 lipca 2010r., opóźnienie 242 dni,
- 21/ przy ul. (...) - w dniu 19 maja 2010r. , opóźnienie 192 dni.

Zamawiający uprawniony był zatem do naliczenia powodowi kar umownych. Opóźnienie dotyczyło wszystkich budynków, wyniosło najkrócej 192 dni, najdłużej 506 dni. Nawet więc przy najkrótszym opóźnieniu, wysokość kary umownej przekroczyła wartość wynagrodzenia, skoro zgodnie z umową kara stanowiła 1 % za jeden dzień opóźnienia za dany budynek.

Pozwany obliczył kary umowne w kwocie 586.102 zł za opóźnienie w wykonaniu opracowań dokumentacji dla danego budynku, licząc 1% łącznego wynagrodzenia za opracowanie dla danego budynku za jeden dzień opóźnienia i przyjmując opóźnienie od dnia następnego po upływie końcowego terminu opracowania, którym był 6 listopad 2009r. do dnia, w którym powód złożył w Starostwie Powiatowym w G. komplet dokumentów odnośnie budynków, położonych w G.: 1/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...)/ przy ul. (...). Przyjął zatem rozwiązanie korzystniejsze dla powoda, gdyż obliczył termin opóźnienia do daty złożenia przez niego do Starostwa kompletu dokumentów, podczas gdy, zgodnie z umową mógł obliczyć kary umowne do daty uzyskania pozwoleń na rozbiórkę lub przyjęcie zgłoszeń wykonania robót przez Starostwo.

J. H., po kilku nieudanych próbach, złożył ostatecznie dokumenty w Starostwie co do powyższych budynków w następujących datach :

- 1/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło więc 450 dni,
- 2/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 450 dni,
- 3/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 450 dni,

- 4/ przy ul. (...) – w dniu 1 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 450 dni,
- 5/ przy ul. (...) - w dniu 7 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 456 dni,
- 6/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 450 dni,
- 7/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 450 dni,
- 8/ przy ul. (...) - w dniu 1 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 450 dni,
- 9/ przy ul. (...) - w dniu 23 kwietnia 2010r., opóźnienie wyniosło 166 dni,
- 10/ przy ul. (...) - w dniu 7 lutego 2011r., opóźnienie wyniosło 456 dni,
- 11/ przy ul. (...) - w dniu 1 czerwca 2010r., opóźnienie wyniosło 205 dni,
- 12/ przy ul. (...) - w dniu 2 czerwca 2010r., opóźnienie wyniosło 206 dni,
- 13/ przy ul. (...) - w dniu 2 czerwca 2010r., opóźnienie wyniosło 206 dni,
- 14/ przy ul. (...) - w dniu 2 czerwca 2010r., opóźnienie wyniosło 206 dni,
- 15/ przy ul. (...) - w dniu 23 kwietnia 2010r., opóźnienie wyniosło 166 dni.

Przyczyny opóźnienia leżą wyłącznie po stronie powoda; nie wystąpiły żadne okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności, a które byłyby przyczyną niedotrzymania przez niego umownego terminu wykonania prac. Zakres prac był bardzo szeroki, okres na ich wykonanie stosunkowo krótki, dlatego też J. H. winien był tak zaplanować prace, by zdążyć je wykonać w terminie. Już od chwili podpisania umowy powinien występować – na podstawie posiadanego pełnomocnictwa od pozwanego – do urzędów i instytucji o opinie, warunki, decyzje, niezbędne do projektowania; bezpodstawnie oczekiwał dostarczenia jakichkolwiek parametrów, czy informacji od pozwanego, czas na zadawanie pytań zamawiającemu był na etapie przygotowania oferty. Przyczyną, dla której Starostwo kwestionowało poprawność złożonych przez powoda dokumentów, było użycie przez niego błędnych określeń

w dokumentach. J. H. jako profesjonalny podmiot, zajmujący się zawodowo projektowaniem, winien wiedzieć, jakich użyć zwrotów w dokumentacji projektowej, zgodnych z obowiązującymi przepisami, aby uzyskać skutek w postaci uzyskania pozwoleń na rozbiórkę lub przyjęcie zgłoszeń wykonania robót przez Starostwo. Oczekiwanie od zamawiającego znajomości fachowych określeń, czy zwrotów, jakich należy użyć w dokumentacji projektowej, jest niezasadne. Podkreślić należy, że pozwana gmina udzielała pomocy powodowi, by jak najszybciej wykonał on prace; organizował spotkania ze swoimi pracownikami, narady, spotkania z pracownikami odpowiednich urzędów, gromadził za powoda niezbędne dokumenty.

Kary umowne, liczone według 1 % wartości wynagrodzenia za dany budynek za 1 dzień opóźnienia za prace z III etapu wyniosły:

- 1/ 63.900 zł – budynek przy ul. (...) (14.200 zł x 450 %),
- 2/ 47.700 zł – budynek przy ul. (...) (10.600 zł x 450%),
- 3/ 51.750 zł - budynek przy ul. (...) (11.500 zł x 450%),
- 4/ 56.250 zł - budynek przy ul. (...) (12.500 zł x 450 %),
- 5/ 57.912 zł - budynek przy ul. (...) (12.700 zł x 456 %),
- 6/ 65.250 zł – budynek przy ul. (...) (14.500 zł x 450 %),
- 7/ 40.500 zł – budynek przy ul. (...) (9.000 zł x 450%),
- 8/ 53.100 zł –budynek przy ul. (...) (11.800 zł x 450 %),
- 9/ 13.778 zł - budynek przy ul. (...) (8.300 zł x 166%),
- 10 / 57.456 zł - budynek przy ul. (...) (12.600 zł x 456 %),
- 11/ 14.760 zł – budynek przy ul. (...) (7.200 zł x 205 %),
- 12/ 14.832 zł – budynek przy ul. (...) (7.200 zł x 206%),
- 13/ 14.832 zł – budynek przy ul. (...) (7.200 zł x 206%),
- 14/14.832 – budynek przy ul. (...) (7.200 zł x 206%),
- 15/13.446 zł – budynek przy ul. (...) (8.100 zł x 166%).

Łączna kwota kar umownych z tytułu opóźnienia wynosi 566.852 zł, przekracza więc ponad trzykrotnie wynagrodzenie należne powodowi.

Art. 484 § 1 kc pozwala na zmniejszenie kary umownej, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane lub gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Zastosowanie możliwości miarkowania kary umownej jest w okolicznościach niniejszej sprawy usprawiedliwione.

Powód wykonał prawie całość prac, zaś pozwany wykorzystał ponad połowę sporządzonej przez J. H. dokumentacji, chociaż mógł wykorzystać całość. Dlatego w ocenie sądu zasadne jest zmniejszenie kary umownej do wysokości 40% wynagrodzenia, należnego powodowi. Opóźnienie w wykonaniu prac było duże, przy niektórych pracach wynosiło pół roku, przy innych półtora roku. Dlatego przyjęcie mniejszej kary umownej stanowiłoby – w ocenie sądu- przyznanie powodowi nadmiernej ochrony jego interesów.

Stąd też zasądzona dla powoda kwota wynosi 97.800 zł (163.000 zł – 40%).

Odnośnie odsetek, zważyć należy, iż zgodnie z art. 481 kc odsetki należą się wierzycielowi, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia; jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 kc).

Umowa z 6 marca 2009r. przewidywała terminy płatności dla powoda, po wykonaniu przez niego umówionych prac. W dacie, kiedy powód złożył fakturę za pracę z poz. A,B i C, tj. w dniu 31 grudnia 2009r., nie wykonał on wszystkich z powyższych prac, zaś niektóre z wykonanych prac, oddał po terminie, nie wykonał także prac pozostałych, objętych umową, o czym mowa była we wcześniejszej części uzasadnienia. Pozwany uprawniony był zatem wówczas do naliczania kar umownych, a także do powstrzymania się od wypłaty wynagrodzenia do czasu wykonania przez powoda zamówionych prac. W datach, w których powód wykonał tę część prac, za które należało mu się wynagrodzenie (95,86 %), pozostawał on w opóźnieniu powyżej 100 dni, zatem kary umowne przekroczyły wysokość należnego mu wynagrodzenia, skoro wynosiły 1 % wynagrodzenia za 1 dzień opóźnienia. Nie można zatem uznać, iż pozwany pozostawał wówczas w zwłoce z wypłatą powodowi wynagrodzenia.

Miarkowanie kary umownej zależy od oceny sądu, opartej o całokształt okoliczności sprawy. Zatem rozstrzygnięcie sądu w zakresie zmniejszenia kary umownej, w sytuacji gdy kara ta przekroczyła wysokość należnego powodowi wynagrodzenia, tworzy dopiero po stronie pozwanego obowiązek zapłaty części wynagrodzenia. Stąd też odsetki należne są od dnia, w którym orzeczenie zapadło.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 kpc, stosunkowo je rozdzielając. Powód wygrał proces w 60%, pozwany w 40% i w takiej proporcji rozdzielono koszty procesu.

Powód poniósł koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 zł (3.600 zł wynagrodzenie pełnomocnika, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa), należny mu zatem od pozwanego zwrot wynosi 2.170 zł (3.617 zł x 60%). Pozwany poniósł koszty zastępstwa procesowego w takiej samej wysokości, stąd należy mu się zwrot od powoda w kwocie 1.446 zł (3.617 zł x 40%). Różnica na korzyść powoda to kwota 724 zł.

Powód uiszczył opłatę od pozwu w wysokości 4.030 zł. Przegrał proces co do kwoty 65.200 zł, powinien więc ponieść opłatę od pozwu stosownie do tej kwoty, tj. 3.260 zł (65.200 zł x 5 %). Różnicą obciążono pozwanego (4.030 zł – 3.260 zł = 770 zł).

Należne powodowi od pozwanego koszty procesu wynoszą łącznie 1.494 zł (724 zł + 770 zł).

Wydatki SP z tytułu wynagrodzenia biegłego wyniosły łącznie 12.261,63 zł. Koszty te rozdzielono między strony proporcjonalnie do wyniku procesu – powód 4.904,65 zł (12.261,63 zł x 40%), pozwany 7.356,98 zł (12.261,63 zł x 40%).

Pozwanego obciążono ponadto częścią opłaty od pozwu w zakresie uwzględnionego powództwa. Opłata od pozwu od kwoty 97.800 zł wynosi 4.890 zł, jednak część opłaty od pozwu zasądzono od pozwanego w ramach rozliczenia kosztów z powodem (770 zł), pozostała więc do pobrania jeszcze kwota 4.120 zł.

z/ doręczyć peł. stron odpis wyroku wraz z uzasadnieniem.